

Uitmuntend drinkwater = gezond vee

Water van onberispelijke kwaliteit. Dat is wat landbouwdieren als koeien, varkens en kippen nodig hebben, maar vaak onderschat wordt. Water uit eigen bron als drinkwater voor dieren is niet altijd het beste. 'Waterspecialist' Dick Remmerde adviseert agrariërs om kritischer naar water te kijken.

Op een kalkoenbedrijf in Noord-Limburg lukte het niet om zieke dieren met dure medicijnen weer gezond te krijgen. Boer én dierenarts stonden voor een raadsel. Totdat waterspecialist en autodidact-chemicus Dick Remmerde van Trading Company Remmerde uit Dodewaard werd ingeschakeld. Hij ontdekte dat het bronwater waarvan de dieren dronken, en dat goedgekeurd was door de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD), extreem zuur was. "Ik raadde de boer aan," zegt Remmerde, "om meteen op leidingwater over te stappen. In korte tijd waren alle dieren weer gezond." Dit voorbeeld is typerend voor wat Remmerde tijdens zijn bezoeken aan agrarische bedrijven door heel Nederland meemaakt. Boeren, veeartsen of veevoederbedrijven vragen hem geregeld naar zijn mening als er met de gezondheid van dieren iets mis is. Ook WML heeft Remmerde diverse malen gevraagd naar het water te kijken bij bezorgde boeren. "Dat een ziekte ook aan het drinkwater kan liggen, wordt vaak als laatste mogelijkheid gezien. Boeren slaan een bron, laten de Gezondheidsdienst een monster nemen en geven het water aan hun vee. Ze denken daarmee goedkoop uit te zijn. Maar doordat dieren minder

presteren, of zelfs ziek worden, kost het juist geld. En dat terwijl waterleidingbedrijven aan grootverbruikers als de landbouw zeer voordelige tarieven voor leidingwater aanbieden."

Zachte klauwen

Water heeft ook invloed op hoe dieren hun voer opnemen. "Te zacht water, of water met veel carbonaten en een pH, met een zuurgraad van boven de 7,5 zorgt ervoor dat dieren mineralen moeilijk opnemen. Ze krijgen tekorten. Zit er veel zwavel in het water, dan krijgen dieren zachte klauwen, beenproblemen, of ze worden agressief of schrikkerig. Bij pasgeboren biggen van dezelfde zeug heb ik onderling afwijkingen gezien die op het drinkwater terug te voeren waren." Dick Remmerde wil niet beweren dat bronwater per definitie verdacht is. "Maar je moet wel kijken of er een zuiveringsmethode is die het water geschikt maakt voor dieren. Iedere grondsoort heeft zijn eigen water. Er is bronwater van superkwaliteit. Maar die bronnen, zoals op de Veluwe en in de duinen, zijn schaars. Ook bij St. Odiliënberg in Limburg zit prachtig water. We weten ook dat nitraat-

"Nitraatwater met een lage pH is goed voor dieren. En koeien vinden het lekker. Hoe beter het water, hoe meer melk een koe geeft".

rijk water met een lage pH goed voor dieren is, net als regenwater. Dat vinden koeien lekker en is zeer gezond voor ze. Hoe beter het water, hoe meer melk een koe geeft.”

Buitenbeentje

Anders dan de Gezondheidsdienst die bij wateranalyses voor een beperkt aantal stoffen kijkt of normen niet worden overschreden, kijkt Remmerde naar een breder spectrum van stoffen die in het water aanwezig zijn. Vervolgens legt hij combinaties tussen deze stoffen en maakt hij een inschatting van het effect op de diergezondheid. Dat leidt er dus geregeld toe dat grondwater dat door de Gezondheidsdienst goed genoeg voor vee is bevonden, door Remmerde wordt afgekeurd. Zijn analytische methode maakt hem tot een buitenbeentje. “Ik verbaas me er wel over dat de onderzoekspraktijk niet meer doet met mijn theorieën.” Maar daar zit de

veevoederindustrie niet mee. Die heeft hem nu gevraagd mee te denken over additieven in het voer, die zorgen voor nog beter vlees. Remmerde: “Soms is bij een boer het drinkwater goed, maar moet je het veevoer veranderen.”

WML promoot op vakbeurs drinkwater voor vee

De vakbeurs Landbouwdagen Intensieve Veehouderij (LIV) in Venray was in maart drie dagen lang dé ontmoetingsplaats voor ondernemers en relaties in de varkens-, kalver- of runder- en pluimveehouderij. WML presenteerde zich op de beurs met een als pub ingerichte stand. Het zogeheten ‘Café l’Eau’ was voorzien van typisch Limburgse hapjes en drankjes voor klanten en geïnteresseerden. Voor WML zijn agrarische bedrijven een belangrijke zakelijke doelgroep. Goed drinkwater, blijkt uit onderzoek, bevordert de groei en gezondheid van het vee beter dan het gebruik van grondwater.

“Ongeveer 650 Limburgse agrariërs,” zegt verkoop-engineer Wim Wienen, “hebben inmiddels met WML een contract voor de levering van drinkwater. En er ligt nog een markt van 950 bedrijven open.” Op de LIV hoorde Wienen van tevreden agrariërs dat ze sinds de levering door WML ‘eindelijk verlost zijn van de sores’ om zelf water op te pompen en te zuiveren. “De bedrijfsvoering is stabiel geworden en de exploitatiekosten door bijvoorbeeld kapotte pompen een stuk lager. Grootverbruikers vanaf 4000 kuub per jaar krijgen tariefkortingen, die kunnen oplopen tot 40 procent.” Bij de opening van nieuwe stallen siert WML haar aanwezigheid met een spandoek ‘Hier drinken de dieren water van WML.’ “Mond-tot-mondreclame onder boeren”, zegt Wienen, “doet vaak de rest”.

APRIL 2011 /

zuiver

08 /

69

WML groet de zon

Een van de grootste fotovoltaïsche zonnecelinstallaties in Limburg is sinds begin maart 2011 te vinden bij het waterproductiebedrijf van WML in Heel. Een paar cijfers: de installatie meet 750 m². In totaal telt het project 543 zonnepanelen, waarvan 247 stuks op daken van gebouwen, 272 stuks op reinwaterbergingen en 24 op zogenoemde suntrackers (die de stand van de zon volgen). Het geïnstalleerde PV (Photo-Voltaïsch) vermogen is 103 kiloWattpiek (kWp). De verwachte opbrengst is 90.000 kWh per jaar. Ter vergelijking: een gemiddeld huishouden verbruikt ongeveer 4.500 kWh per jaar. Dit betekent dat de gerealiseerde PV-installatie in Heel ongeveer twintig huishoudens van stroom zou kunnen voorzien.

Maar de opgewekte stroom is bedoeld voor het waterproductiebedrijf zelf. Iedere keer als de zon schijnt, krijgt WML stroom van de panelen en hoeft voor dat deel geen stroom te worden ingekocht. Op jaarbasis bedraagt de CO₂-reductie 51.300 kilogram. Dit komt overeen met de CO₂-opname van 8,5 hectare bos. Met de oplevering van deze installatie levert WML een substantiële bijdrage aan haar eigen doelstelling ten aanzien van CO₂-reductie en levert zij een bijdrage aan de provinciale doelstelling om de CO₂-uitstoot in 2011 met 6% te verminderen. Het project is mede mogelijk gemaakt door een provinciale subsidie.

Een fotovoltaïsche cel, ook wel PV-cel genoemd, is het bekendste en meest toegepaste type zonnecel. In een fotovoltaïsch systeem wordt de energie van het zonlicht onmiddellijk omgezet in stroom met behulp van zonnecellen. Het woord fotovoltaïsch komt van ‘photon’ (Grieks voor licht) en ‘Volta’ (naar de Italiaanse natuurkundige naar wie de elektrische spanning Volt genoemd is).

De onthulling van de panelen op 3 maart 2011 in aanwezigheid van gedeputeerde Bert Kersten en burgemeester Stef Strous en groep acht van basisschool Sint Martinus uit Beegden.

